

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
54001 м. Миколаїв, вул. Адміральська, 4-а, тел./факс 37 85 89
<http://www.moippo.mk.ua>, e-mail: moippo@moippo.mk.ua

Від 11.04.2014 № 513/15-22

на № _____ від _____

Начальникам відділів (управлінь) освіти
райдержадміністрацій (міських рад)
Завідуючим районними (міськими)
методичними кабінетами (центрами)

Методичні рекомендації
працівникам психологічної служби
щодо профілактики суїцидальних
тенденцій серед учнів

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 28.03.2014 № 1/9 – 179 «Щодо профілактики суїцидальних тенденцій серед учнів», із метою попередження суїцидів серед учнів навчальних закладів Миколаївської області Миколаївський інститут післядипломної педагогічної освіти надсилає для використання в роботі працівниками психологічної служби інформаційно-методичні матеріали.

Додаток: 2 арк.

Директор інституту

А. М. Старєва

Мерзла, 37 85 89

Методичні рекомендації працівникам психологічної служби щодо
профілактики суїцидальних тенденцій серед учнів

Першочерговою умовою попередження самогубств серед учнів є ретельне психолого-педагогічне виявлення дітей, чії особистісні риси створюють підвищений ризик суїциду. Відповідно до рекомендованого Міністерством освіти і науки України списку психодіагностичних методик, працівниками лабораторії практичної психології, соціальної роботи та інклюзивного навчання МОІППО підготовлений електронний банк тестів та ключів тестових методик, опитувальників, бланків відповідей. Для проведення практичними психологами психодіагностичних досліджень щодо виявлення ознак емоційних порушень учнів рекомендовано до використання наступний інструментарій:

- соціометрична методика;
- референтометрія;
- проєктивні методики «Дім. Дерево. Людина», «Сім'я»;
- методика Х. Шуберта «Діагностика ступеня готовності до ризику»;
- методика визначення нервово-психічної стійкості та ризику дезадаптації у стресі «Прогноз»;
- багаторівневий особистісний опитувальник «Адаптивність» (МЛО-АМ);
- опитувальник депресивності Т. Бека;
- опитувальник оцінки душевного болю (Е. Шнейдман);
- модифікований опитувальник для ідентифікації типів акцентуацій характеру в підлітків (О. Лічко, С. Подмазін);
- карта виявлення ризику суїцидальності (В. Прийменко) ;
- об'єктивна методика визначення типу темпераменту за Б. Цукановим;
- тест на виявлення суїцидального ризику СР-45;
- тест на виявлення суїцидальних намірів (Н. Швяровська, О. Гончаренко, І. Мельникова);
- методика вивчення схильності до суїцидальної поведінки (М. Горська);
- методика діагностики соціально-психологічної адаптації (К. Роджерс, Р. Даймонд);
- методика «На скільки адаптований ти до життя?» (А. Фурман);
- шкала депресії (адаптація Г. Балашова);
- методика діагностики рівня суб'єктивного відчуття самотності (Д. Расел, М. Фергюсон).

Електронний банк вищезазначених методик має бути наявний у кожного практичного психолога навчального закладу.

Рекомендуємо практичним психологам та соціальним педагогам для проведення психологічної профілактики та корекції суїцидальної поведінки в умовах навчально-виховного процесу використовувати наступну літературу:

1. К вопросу о самоубийствах детей и подростков / Л. Я. Жезлова // Актуальные проблемы суицидологии. – М., 1978.
2. Предупреждение реакций дезадаптации (кризисных ситуаций) / Д. Н. Исаев // Психология детей с нарушениями и отклонениями психологических реакций. – СПб : Питер, 2001.
3. Психопатии и акцентуации характера у подростков / А. Е. Личко. – М. : Медицина, 1983.
4. Основи дитячої патопсихології / Н. Ю. Максимова. – К. : Перун, 1996.
5. Профілактика та соціально-педагогічна робота з дітьми девіантної поведінки : навчально-методичний посібник / Н. П. Пихтіна, Р. Г. Новгородський. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 239 с.
6. Как помочь подростку с «трудным характером» / С. И. Подмазин. – К., 1996.
7. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій в учнівській молоді : методичні рекомендації / В.В. Рибалка. – К. : ІПППО АПН України, КФ ВМУРОЛ «Україна», ПП Щербатих О. В., 2007. – 68 с.
8. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості / В. В. Рибалка. – К. : Шкільний світ, 2009. – 128 с.
9. Технології роботи з батьками / Д. Д. Романовська. – К. : Главник, 2007. – 128 с.
10. Соціально-психологічні передумови та профілактика суїцидальної поведінки підлітків та юнацтва / С. М. Трусова. – К., 2000.
11. Мотивація суїцидальної поведінки неповнолітніх як об'єкт комплексного соціо-психологічного обстеження / С. Г. Шебанова // Актуальні проблеми суїцидології : збірн. наук. праць. – К., 2002. – Ч. I. – 156 с.

Директор інституту

А. М. Старєва